

نگاهی انتقادی به رویکرد اعجاز علمی در تفسیر الجواهر طنطاوی

احمد ربانی خواه^۱

۱- عضو هیات علمی دانشگاه پیام نور rabbani_kh@pnu.ac.ir

چکیده

تفسیر قرآن کریم در دوران معاصر تفاوتی آشکار با قرنهای پیشین دارد. علم‌گرایی در تفسیر از ویژگی‌های بارز تفاسیر معاصر است. با اینکه برخی بر اهمیت و ضرورت اتخاذ روش علمی در فهم و تفسیر قرآن تأکید می‌ورزند، روش علم‌گرایانه در تفسیر قرآن در دوره کنونی سبب شد تا مفسران علم‌گرا در تفاسیر خویش قواعد طبیعی حاکم بر سنت‌های الهی را ملاک اعتبار یا عدم اعتبار دیگر رویدادها قرار دهند.

این نوشتار با بهره‌گیری از روش مطالعه کتابخانه‌ای به موضوع تفسیر قرآن در دوران معاصر پرداخته و دو موضوع انتظار بشر از دین و نگاه حداکثری به آموزه‌های قرآنی را به مثابه زمینه‌ها و بسترهای شکل‌گیری روش علم‌گرایانه در تفسیر، ارزیابی و تحلیل کرده است. پژوهش حاضر با تمرکز بر اندیشه‌های تفسیری طنطاوی در تفسیر الجواهر با نگاهی انتقادی به دیدگاه‌های علم‌گرایانه وی در تفسیر قرآن نگرینسته و برخی کاستی‌ها و اشتباهات در تفسیر مذکور را که بر پایه نگاه حداکثری به آیات قرآن و انتظار مفسر از آموزه‌های قرآنی شکل گرفته، بررسی کرده است.